

Miłość w noweli doskonałej

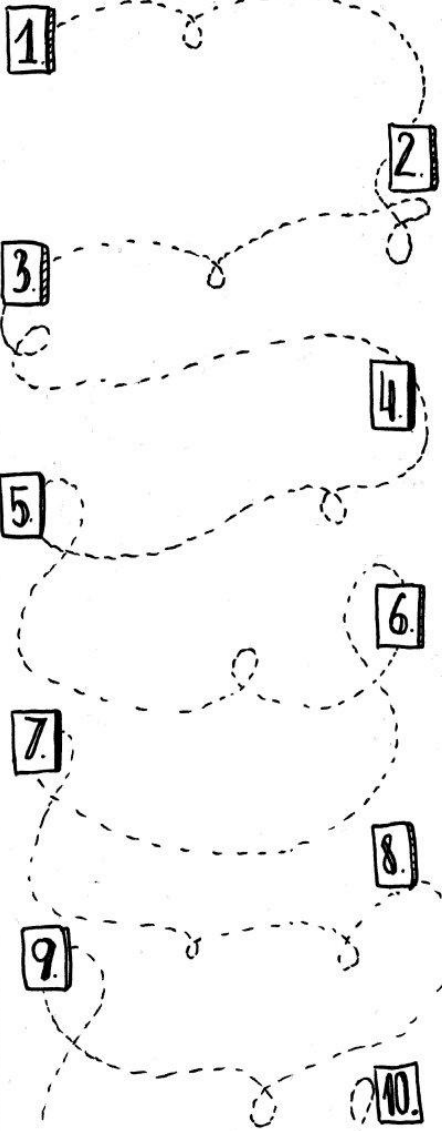
Sokół G. Boccaccia

Dekameron Boccaccia

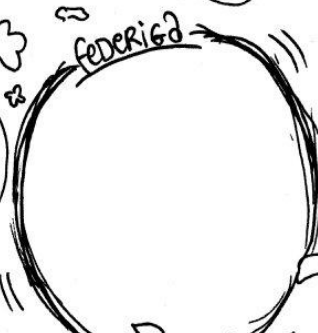
- ▶ Dekameron (*Il Decamerone*, z greki *deka hemeron*, *dziesięć dni*) – dzieło literackie Giovanniego Boccaccia, napisane w języku włoskim.
- ▶ Jest to zbiór 100 nowel, które w ciągu 10 dni w roku 1348 opowiada sobie dla zabicia czasu grupa 10 szlacheńnie urodzonych florentyńczyków (7 pań i 3 młodzieńców), którzy schronili się przed zarazą (epidemią dżumy) w okolicach Florencji.
- ▶ Każdy dzień miał swój temat zadany przez kolejno wybieranego „króla” lub „królową”. Nowele stanowią opis obyczajów w epoce włoskiego renesansu, dając wyraz z jednej strony bujnemu życiu, pełnemu miłości, przygód erotycznych i ludzkiej zmysłowości, z drugiej zaś strony wyrażając podziw dla inteligencji, sprawności umysłu ludzkiego, bystrości i sprytu.
- ▶ Głównym motywem opowiadań jest szeroko interpretowane pojęcie miłości (*największej z potęg*): miłość małżeńska – pozamałżeńska, zmysłowa – platoniczna, tragiczna – idylliczna.
- ▶ Bohaterowie *Dekameronu* reprezentują wszystkie grupy społeczne. Są tu królowie i księżęta na równi ze służbą, urzędnicy, sędziowie, kupcy, rycerze, ludzie marginesu, jest także zakochany filozof, a także postacie dobrze znane w XIV-wiecznej Florencji.

Plan wydarzeń

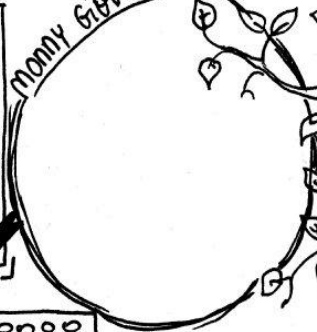

G. Boccaccio

"Sokół"

Mommy Giovanni

Sma Giovanni

co znaczą sokół dla:

☉ POKOLORUJ WYDARZENIA WEDŁUG LEGENDY:

- zawiązanie akcji
- rozwiązanie akcji
- punkt kulminacyjny
- punkt

* Kolory wybierz samodzielnie! *

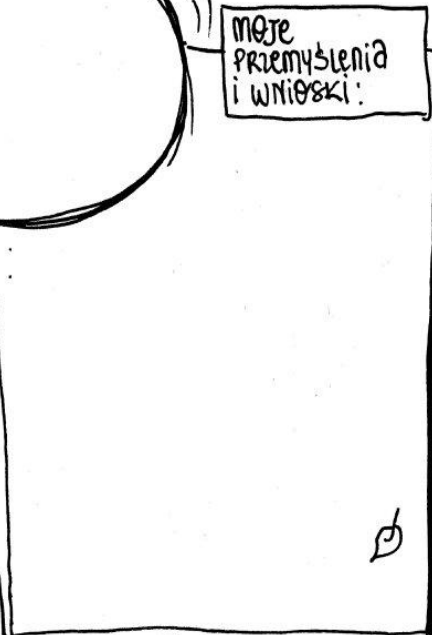
✓ CECHY NOWELI:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

TEORIA SOKOŁA:

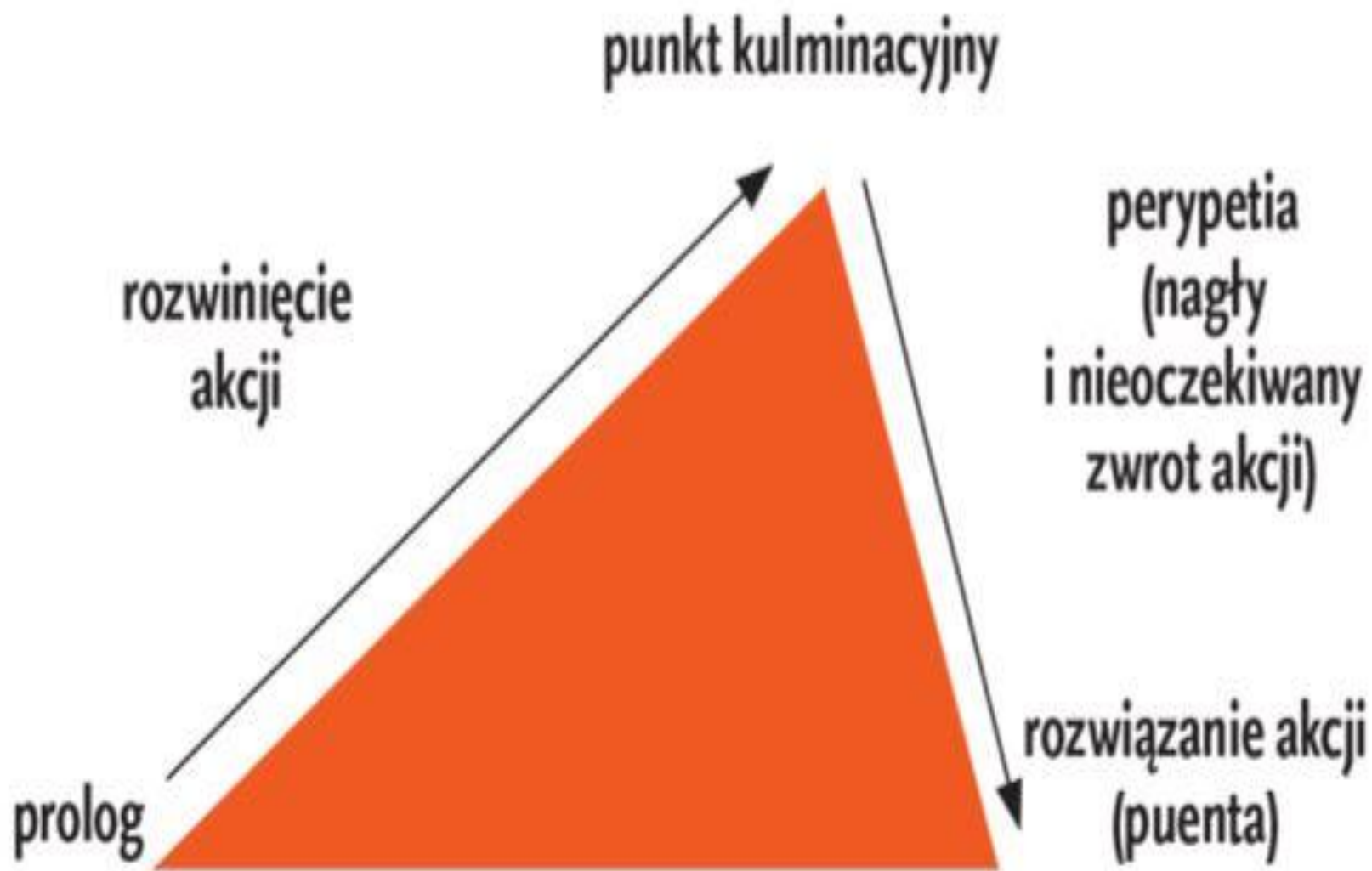

moje przemyślenia i wnioski:

Akcja w noweli zbudowana jest podobnie jak akcja w dramacie

Element akcji – model typowy dla dramatu	Przebieg akcji w <i>Sokole</i>
Ekspozycja i zawiązanie akcji	<ul style="list-style-type: none">- miłość Federiga do Monny Giovanny;- starania o względy damy;- bankructwo;- przeniesienie się do posiadłości wiejskiej – sokół jedyne bogactwo Federiga.
Rozwinięcie akcji	<ul style="list-style-type: none">- życie Federiga na prowincji w ubóstwie;- polowania z sokołem – jedynym przyjacielem;- owdowienie Monny i jej wyjazd na prowincję;- przyjaźń syna Monny z Federigiem i sokołem;- choroba jedynaka i prośba syna o sokoła;- wizyta Monny u Federiga;- zabicie sokoła – najlepszego przyjaciela, aby móc ją ugościć.
Punkt kulminacyjny	<ul style="list-style-type: none">- prośba Monny o sokoła dla syna;- rozpacz Federiga – ironia losu
Perypetia	<ul style="list-style-type: none">- śmierć syna Giovanny, gdyż nie dostał sokoła;- naleganie braci Giovanny, aby wyszła za męża.
Rozwiązanie akcji – puenta – odwrócenie sytuacji początkowej	<ul style="list-style-type: none">- nagrodzenie ofiarności Federiga – decyzja Monny Giovanny, że dlatego, iż zabił dla niej drogiego mu sokoła, poślubi go, gdyż woli mieć męża bez majątku, niż majątek bez męża.

Teoria „sokoła” –kompozycja noweli oparta na „sokole” noweli, czyli motywie przewodnim, obecnym na każdym etapie akcji i mającym znaczenie symboliczne

Sokół noweli

Sokół noweli pełni rolę motywu przewodniego. Może nim być przedmiot, zwierzę lub charakterystyczne zdanie, fraza, słowo. Sokół wpływa na bieg wydarzeń, spaja je ze sobą i zazwyczaj jest bardzo istotny w zdarzeniu kulminacyjnym. Określenie to odnosi się do noweli Giovanniego Boccaccia, w której tytułowy sokół staje się przyczyną smutku bohaterów utworu. Jego właściciel, Federigo, nie mając czym poczęstować ukochanej Monny Giovanni, z żalem przyrządza z niego potrawę. Dopiero później okazuje się, że kobieta przyszła do niego właśnie w sprawie sokoła, którego pragnął zobaczyć jej ciężko chory syn.

Tycjan, *Giorgio Cornaro z sokołem*, 1537

Źródło: domena publiczna.

Symbolika sokoła w noweli Boccaccia

- ▶ Symbol dawnej świętości, bogactwa Federiga;
- ▶ Symbol przyjaźni;
- ▶ Symbol ofiarnej miłości gotowej poświęcić wszystko

Świat wartości humanistycznych w *Sokole*

- ▶ Miłość najwyższą wartością w życiu człowieka: wymaga wyrzeczeń i poświęceń, szczerą, niewyrachowaną, czystą;
- ▶ Człowiek jako istota zdolna do wielkiej szlachetności, heroizmu w codziennym życiu, poświęcenia dla idei i innych ludzi;
- ▶ Pochwała dworności, dobrego obyczaju – szacunek dla gościa;
- ▶ Zainteresowanie zwykłym człowiekiem, który okazuje się nieprzeciętny.

Nowel – gatunek nowożytny wymyślony przez Boccaccia

- ▶ (wł. *novella* – nowość);
- ▶ gatunek epiki;
- ▶ krótki utwór prozatorski charakteryzujący się zwięzłą i jednowątkową fabułą, ograniczoną liczbą bohaterów i redukcją opisów;
- ▶ najczęściej o tematyce codziennej,
- ▶ zwarta kompozycja i dramatyczna akcja z mocno wyeksponowanym punktem kulminacyjnym i wyrazistą puentą;
- ▶ nowela ukształtowała się najpierw jako opowiadanie ustne przekazywane w przyjacielskim gronie słuchaczy. Podstawowym wymogiem gatunku była zwięzłość – musiała dać się opowiedzieć w czasie jednego spotkania. Tę właściwość zachowują również nowele utrwalone w formie pisanej.

Jednowątkowość

W noweli wydarzenia zostają skondensowane, a wątki poboczne ograniczone, choć autorzy nie rezygnują z nich całkowicie.

Wyrazisty bohater

Główna postać noweli otrzymuje najczęściej prostą, lecz wyrazistą osobowość.

Współczesna tematyka

- ▶ Noweliści opowiadają zazwyczaj o wydarzeniach z życia codziennego, osadzonych w czasach dla autora teraźniejszych lub w niedalekiej przeszłości.
- ▶ **Punkt kulminacyjny**
W klasycznej noweli opisywane wydarzenia są silnie udramatyzowane i prowadzą do niespodziewanego zakończenia. Napięcie jest budowane ze sceny na scenę aż do wyrazistego punktu kulminacyjnego, wyróżniającego się na tle pozostałych wypadków.